

Kritická reflexe "ekumenické charty" se zřetelem ke katolickému dogmatu a kanonickému právu

Vladimír Bíba,
autor je právníkem, členem CB

Citace katechismu jsou podle českého překladu Katechismu Katolické církve, Vatikán, 1994
Citace kanonického práva jsou podle českého překladu Codex Iuris Canonici 1983

Úvod

Ekumenická charta (Charta Oecumenica) byla signována již v roce 2001 ve Štrasburku, a to zástupci Konference evropských církví a Rady evropských biskupských konferencí. Její kořeny sahají až do osmdesátých let, kdy z podnětu SRC - tedy de facto ze strany nekatolických církví - byla nastartována snaha tzv. "konciliárního procesu". Poprvé se tato myšlenka projevila již v roce 1968, a spočívala v tom "směřovat k době, kdy bude skutečně univerzální koncil hovořit za všechny křesťany".¹

Rovněž z katolické strany můžeme zřetelně pozorovat snahu o vytvoření institucionální, resp. viditelné jednoty církví, kterou nedávno zesnulý papež Jan Pavel II viděl v přijetí primátu římského biskupa ze strany nekatolických církví.² Profesor Filipi pak popisuje současnou katolickou snahu o vytvoření budoucí institucionální jednoty z pera jezuitského teologa Rahnera: "všechny dílčí církve uznají smysl a právo petrovské služby římského biskupa jako garanta jednoty v pravdě a lásce, a na druhé straně se papež výslovně zaváže uznat a respektovat samostatnost dílčích církví a své magisteriální autority bude užívat pouze způsobem, jakým svá rozhodnutí učiní všeobecný koncil celé církve..."³

V současné době, dne 22. 1. 2007 se v Praze při ekumenické bohoslužbě slova má uskutečnit setkání představitelů jednotlivých církví sdružených v Ekumenické radě církví (ERC) v ČR a katolických biskupů. Při této bohoslužbě mají představitelé církví podepsat dokument Charta Oecumenica, jejíž cílem je snaha o vytvoření viditelné jednoty a překonání věroučných rozdílů. Protože dokument má být směrnicí pro růst spolupráce mezi katolickou církví a ostatními církvemi v Evropě, je třeba jej nahlédnout nejen z pohledu reformační teologie, tedy očima protestantů, ale též ve světle platné věrouky a kanonického práva samotné katolické církve.

Závazky k jednotě založené na eucharistickém společenství

Již v úvodu tohoto dokumentu se konstatuje: "Viditelné jednotě ještě zabraňují zásadní rozdíly. Existují rozdílná pojetí, především co se týče církve a její jednoty, svátostí a úřadů. S tím se nemůžeme spokojit" a proto je zde obsažen i závazek: "budeme pracovat pro viditelnou jednotu církve Ježíše Krista v jedné víře, která má své vyjádření ve vzájemně uznaném křtu a v eucharistickém společenství." V bodě 5 se pak důraz na eucharistické společenství opakuje: "Zvláště bolestným znamením rozštěpenosti mezi mnohými křesťanskými církvemi je absence eucharistického společenství." a proto je zde obsažen společný závazek: "jít vstříc cíli, kterým je eucharistické společenství".

Závazné učení katolické církve pojímá mši jako zpřítomnění Kristovy oběti, při níž dochází ke

”konsekraci (proměňování) chleba a vína nastává změna celé podstaty chleba ve fyzickou podstatu těla našeho Pána, a vína v podstatu jeho krve.” 4 Takto proměněnému živlu je pak vzdávána božská úcta: *”V mešní liturgii vyjadřujeme svou víru ve skutečnou přítomnost Krista pod způsoby chleba a vína mezi jiným pokleknutím nebo hlubokou úklonou na znamení klanění se Pánu. Katolická církev vzdává tuto bohopoctu eucharistické svátosti nejen během mše svaté, nýbrž i mimo její slavení tím, že se svrchovanou pečlivostí uchovává proměněné hostie a vystavuje je k slavnostnímu uctívání křesťanských věřících a nosí je v průvodě s radostí křesťanského lidu.”* 5

Večeře Páně, která je vysluhována v církvích vzešlých z reformace a vyznávajících všeobecné kněžství všech věřících, pak není katolickou církví považována za platnou: *”Církevní společenství vzniklá z reformace, odloučená od katolické církve, ”neuchovala původní a úplnou podstatu eucharistického tajemství, především proto, že jim chybí svátost kněžství”. A z tohoto důvodu není pro katolickou církev možné vzájemné eucharistické přijímání s těmito společenstvími.”* 6

Pokud by se křesťané z nekatolických církví přesto chtěli na slavení eucharistie podílet, musí o to dobrovolně požádat a výslovně projevit katolickou víru: *”Naskytne-li se závažná potřeba velké naléhavosti, mohou podle úsudku diecézního biskupa katoličtí kněží udělovat svátosti (eucharistii, pokání a pomazání nemocných) i jiným křesťanům, kteří nejsou v plném společenství s katolickou církví, ovšem jen když o to sami zcela dobrovolně požádají: v takových případech je nutné, aby projevili katolickou víru, pokud se týká těchto svátostí, a aby měli požadovanou dispozici.”* 7

Také v současné době platný Kodex kanonického práva katolické církve - Codex Iuris Canonici 1983 (dále citován jako ”CIC”) jednoznačně požaduje, aby křesťané z nekatolických církví, pokud mají účast na svátostech (tedy i na eucharistii), projevili o těchto svátostech katolickou víru: *”V nebezpečí smrti nebo podle rozhodnutí diecézního biskupa nebo biskupské konference v jiné naléhavé závažné nutnosti udělují katoličtí udělovatelé tytéž svátosti také ostatním křesťanům, kteří nejsou v plném společenství s katolickou církví, jestliže se nemohou obrátit na udělovatele ze svého společenství, jestliže sami o to požádají a pokud o těchto svátostech projeví katolickou víru a jsou řádně připraveni”* (kán. 844 § 4 CIC).

Důvodem neuznání platnosti eucharistie v protestantských církvích je neexistence platně posvěcených kněží, resp. absence apoštolské posloupnosti v protestantských církvích: *”Předseda eucharistii a proměňovat chléb a víno, aby se staly tělem a krví Páně, mohou jen platně posvěcení kněží.”* 8

Je nutné si rovněž uvědomit, že katolická eucharistie sjednocuje věřící i se zesnulými svatými a s pannou Marií: *”Protože Kristus přešel z tohoto světa k Otci, dává nám v eucharistii záruku budoucí slávy u sebe: účast na nejsvětější oběti nás ztotožňuje s jeho srdcem, je oporou našim silám během pouti tímto životem, dává nám toužit po věčném životě a spojuje nás už nyní s nebeskou církví, s Pannou Marií a všemi svatými.”* 9

Vzhledem k výše uvedenému obětnímu pojetí eucharistie a vzhledem k právní závaznosti a neomylnosti katolické věrouky,¹⁰ musí být závazek *”jít vstříc cíli, kterým je eucharistické společenství”* nahlížen jako přijetí katolického pojetí eucharistie ze strany zúčastněných církví. Jinými slovy pouze katolicky pojatou eucharistii je možné z hlediska katechismu i kanonického práva ve společně vysluhované Večeři Páně spatřovat. Eucharistie tedy může být z katolického

pohledu vysluhována jen tehdy, pokud protestanti dobrovolně o společné slavení eucharistie požádají a zároveň při tom projeví katolickou víru. Společnou eucharistii proto bude moci vysluhovat jen v apoštolské poslušnosti vysvěcený kněz (nikoliv protestant) a protestanti při ní musí projevit víru v transsubstanciaci a fyzickou oběť Kristova těla.

Opakovaný důraz na jednotu založenou na eucharistii a svátostném pojetí církve v dokumentu Charta Oecumenica - ze strany katolické církve - v podstatě znamená závazek k opuštění základů protestantské víry tam, kde katolická církev učí jinak. V této souvislosti je nutné si uvědomit, jak kanonické právo chápe víru - jakožto souhlas s tím, co učí učitelství úřad katolické církve:

"Vírou božskou a katolickou je nutno věřit vše, co je obsaženo v psaném nebo tradicí sděleném božím slově, jediném pokladu víry, církvi svěřeném, a co je zároveň předkládáno jako Bohem zjevené buď slavnostním učitelstvím úřadu církve, nebo jejím řádným a obecným učitelstvím úřadem; toto se projevuje společným přijetím křesťany pod vedením posvátného učitelského úřadu; proto jsou všichni povinni varovat se každého učení, které je s ním v rozporu" (kán. 750 CIC).

Kán. 749 § 1 CIC pak přiznává papeži neomylnost v oblasti víry a mravů: *"Papeži přísluší při výkonu jeho učitelského úřadu neomylnost, jestliže jako nejvyšší pastýř a učitel všech křesťanů, jehož úkolem je utvrzovat své bratry ve víře, s konečnou platností jako závaznou vyhláší nauku v oblasti víry nebo mravů."*

Zatímco protestantské pojetí vychází z neomylnosti Písma a z povinnosti rozsuzovat veškeré lidské učení v oblasti víry a mravů Písmem, katolické právo takové rozsuzování vylučuje u toho učení, které vyhlásí za neomylné člověk - papež (podle kán. 749 § 1 CIC) nebo lidé - sbor biskupů katolické církve (podle kán. 749 § 2 CIC). Neomylnost přiznává kanonické právo rovněž sboru katolických biskupů:

"Neomylnost v učitelství úřadě přísluší také sboru biskupů, když učitelství úřad vykonávají biskupové shromáždění na obecném sněmu a jako učitelé a soudci víry a mravů vyhláší s konečnou platností nauku v oblasti víry a mravů za závaznou pro celou církev; nebo když ve světě rozptýlení zachovávají společenství mezi sebou a papežem a spolu s papežem autenticky učí věci víry a mravů a shodují se v jedné nauce, s konečnou platností závazně" (kán. 749 § 2 CIC). Stejně tak učí i současný katechismus: *"Poslání učitelství úřadu je vázáno na definitivní povahu smlouvy, kterou Bůh uzavřel v Kristu se svým lidem; musí jej uchránit před úchytkami a ústupky a zaručit mu objektivní možnost vyznávat bez omylu ryzí víru. Pastýřský úkol učitelství úřadu je tedy zaměřen na bdělost, aby Boží lid zůstával v pravdě, která osvobozuje. Kristus vybavil pastýře pro tuto službu charismatem neomylnosti ve věcech víry a mravů."* 11

Protestantské chápání Večeře Páně, odmítající katolické pojetí mešní oběti a podstaty eucharistie, je z hlediska katolického práva zločinem proti náboženství a jednotě církve ve smyslu kán. 1364 CIC. Jde totiž o blud - herezi, jak to je opakovaně zdůrazňováno v dosud platných a závazných ustanoveních Tridentského koncilu. Učitelství úřad katolické církve závazně učí o mešní oběti a odsoudil reformační učení, odmítající podstatu mešní oběti. Proto je zachovávání reformačního učení a tedy popírání katolického učení z hlediska kanonického práva bludem - herezí: *"Bludem se nazývá tvrdošíjně popírání některé pravdy, kterou je nutno věřit vírou božskou a katolickou, nebo tvrdošíjně pochybování o ní po přijetí křtu..."* (kán. 751 CIC).

Již z tohoto hlediska proto lze *"jít vstříc cíli, kterým je eucharistické společenství"*, jak se požaduje v bodě 5 dokumentu Charta Oecumenica, jen tím, že protestantské církve opustí své

”heretické” učení a vyjádří svůj souhlas s tím, co o svátostech a mešní oběti učí katolická církev. V této souvislosti je velmi důležité, že trestem za tento blud, jak je odmítnutí katolického učení o mešní oběti chápáno, je exkomunikace, která nastupuje sama od sebe, bez rozhodnutí katolického představeného.

Proto ani katolický představený nemůže exkomunikaci nijak zrušit. *”Odpadlý od víry, bludař nebo rozkolník upadají do exkomunikace, která nastupuje bez rozhodnutí představeného...”* (kán. 1364 § 1 CIC). Z tohoto pojetí zcela jednoznačně vyplývá, že jedinou možností dosažení jednoty podle katolického práva je přijetí katolického učení o mešní oběti protestantskými církvemi. Žádný kompromis či ”vzájemné uznávání” nebo ”souhlas” či alespoň ”tolerance” ze strany katolických představených nejsou v této otázce z hlediska kanonického práva možné.

Zřejmou jednosměrnost tohoto závazku v dokumentu Charta Oecumenica dokazují další ustanovení CIC. Tak například kán. 844 § 1 CIC zakazuje katolíkům přijímání svátostí udílených v nekatolických společenstvích: *”Katoličtí udělovatelé udělují dovoleně svátosti pouze katolickým křesťanům, kteří je stejně tak mohou dovoleně přijímat pouze od katolických udělovatelů...”* Kán. 908 CIC zase zakazuje katolickým kněžím koncelebraci eucharistie s nekatolickými duchovními: *”Katolickým kněžím je zakázáno spoluslavit eucharistii s kněžstvími nebo duchovními nebo služebníky církve a církevních společenství, která nejsou v plném společenství s katolickou církví.”* Porušení těchto ustanovení je dle kán. 1365 CIC zločinem proti náboženství a jednotě církve - nedovolená účast na cizím náboženském kultu - *communicatio in sacris*.

Z těchto ustanovení je nejen jasné, že katolická církev považuje slavení Večeře Páně v nekatolických církvích za cizí náboženský kult, ale že účast katolických duchovních i laiků na ní považuje za zločin proti náboženství a jednotě církve. Rovněž řada dalších ustanovení CIC odhaluje zcela jasně asymetrii závazků obsažených v dokumentu Charta Oecumenica.

Výše uvedený závazek v dokumentu Charta Oecumenica popírá jeden ze základů reformačního pojetí víry neboť protestanté vždy chápali, že mešní oběť popírá jedinečnost a neopakovatelnost oběti Pána Ježíše Krista. Uvědomovali si rovněž, že k vysluhování eucharistie je třeba kněžského svěcení a ke kněžskému svěcení je třeba apoštolské posloupnosti. Apoštolská posloupnost pak vede k církevní hierarchii, neboť na jejím vrcholu je papež, od jehož autority - jakožto zástupce Krista - se kněžská moc odvíjí.

Proto již Luther napsal: *”Tedy jsme a navždy zůstaneme rozdělení a proti sobě. Oni to jistě cítí: Kde padá mše, padá i papežství.”* Reformovaný Heidelberský katechismus dává na otázku ”Jaký je rozdíl mezi večeří Páně a papežskou mší?” jasnou odpověď: *”Mše tedy v zásadě není ničím jiným než popřením oběti a utrpení Ježíše Krista a prokletým modlářstvím.”*

Navíc je třeba podotknout, že jednota v pojetí katolické církve je vůči protestantským církvím nerovnoprávná již ze samotného pojetí církve v kanonickém právu. Papež totiž má podle něj plnou a nejvyšší moc v celé církvi a chtějí-li protestantské církve sdílet atribut plnosti církve Kristovy, musí se tomuto úřadu podříditi:

”Plnou a nejvyšší moc v církvi dostává papež přijetím zákonného svolení spolu s biskupským svěcením” (kán. 332 § 1 CIC). Kán. 331 CIC hovoří jasně: *”Biskup římské církve, v němž setrvává úřad, který Pán udělil jedině Petrovi, prvnímu z apoštolů, a který přechází na jeho nástupce, je hlavou sboru biskupů, zástupcem Krista a pastýřem celé církve zde na zemi; a proto*

z důvodu svého nejvyššího úřadu má nejvyšší, plnou, bezprostřední a obecnou řádnou moc v církvi, kterou může vždy svobodně vykonávat." Rovněž kán. 333 § 1 CIC stanoví: "Papež z důvodu svého úřadu má nejvyšší řádnou moc nejen nad celou církví, ale i nad všemi místními církvemi a jejich společenstvími..."

Z tohoto pojetí jednoznačně vyplývá, že jednota je možná pouze tehdy, pokud se protestantské církve podřídí nejvyšší a plné moci papeže. Kanonické právo to vyjadřuje zcela jednoznačně a nekompromisně: "...rozkol (schisma) je odmítnutí podřízenosti papeži nebo odmítnutí společenství s členy církve papeži podřízenými" (kán. 751 CIC).

Katechismus proto nabízí jediné možné východisko: "Jediná Kristova církev ... je ta, kterou "po svém zmrtvýchvstání náš Spasitel odevzdal Petrovi jako pastýři, jemu a ostatním apoštolům ji svěřil, aby ji šířili a řídili ... Tato církev, ustavená a uspořádaná na zemi jako společnost, subsistuje (... uskutečňuje se) v katolické církvi a je řízena Petrovým nástupcem a biskupy ve společenství s ním." Dekret 2. vatikánského koncilu o ekumenismu objasňuje: "Jedině prostřednictvím katolické církve, která je všeobecným nástrojem spásy, je dosažitelná plnost všech prostředků spásy. Věříme totiž, že jediné apoštolskému sboru, jemuž stojí v čele Petr, svěřil Pán všechno bohatství Nového zákona, aby ustavil jedno Kristovo tělo na zemi, k němuž se potřebují plně přivtělit všichni, kdo už patří nějakým způsobem k Božímu lidu."

Závazky ke společnému konání a ekumeně

Ve světle kanonického práva je také zřejmé, že ani závazky ke společnému konání a ekumeně obsažené v bodě 4 dokumentu Charta Oecumenica nejsou výrazem rovnoprávného vztahu rovnocenných církví. Konkrétně jde o závazek k ekumeně u manželů rozdílného vyznání: "Zvláště manželé rozdílného vyznání musejí být podporováni v tom, aby žili ekumenu ve svém každodenním životě."

Podle CIC je závazným požadavkem pro katolíka uzavření manželství kanonickou formou, tj. nikoli podle práva nekatolické strany, ale podle práva katolické strany. To znamená, že v případě, kdy jeden ze snoubenců je katolík a druhý protestant, není možný svobodný výběr formy podle volby buď katolického nebo protestantského obřadu, ale vždy je nutná forma katolická. K uzavření manželství, kdy jedním ze snoubenců je katolík, jinde než v katolické církvi je nutný dispens katolického ordináře, který lze udělit pouze za předpokladu, že uzavření takového manželství v katolické církvi brání vážné potíže:

"Jestliže vážné obtíže brání zachování kanonické formy, je ordinář místa katolické strany oprávněn po projednání s ordinářem místa oddavek udělit v jednotlivých případech dispens od formy..." (kán. 1127 § 2 CIC). Podle kán. 1124 CIC je navíc sňatek katolíka s pokřtěným členem jiné církve (nekatolíkem) bez výslovného dovolení katolického představeného zakázán: "Bez výslovného dovolení příslušného představeného je zakázáno manželství mezi dvěma pokřtěnými osobami, z nichž jedna je pokřtěna v katolické církvi nebo je do ní po křtu přijata a formálním úkonem od ní neodpadla, a druhá osoba patří do jiné církve nebo církevní společnosti, která není v plném společenství s katolickou církví" (kán 1124 CIC).

Kanonické právo rovněž požaduje, aby rodiče zajistili svým dětem katolickou výchovu a nedávají jim v tomto svobodnou volbu: "Rodiče jsou povinni svěřovat své děti školám, které zajišťují katolickou výchovu. Když to nemohou učinit, mají povinnost postarat se o to, aby děti mimo

školu obdržely náležitou katolickou výchovu” (kán. 798 CIC).

Snad nejjasněji vyjadřuje přímý zákaz možnosti svobodné volby křtu nebo výchovy dětí v jiné než katolické církvi kán. 1366 CIC, neboť křest či výchovu dětí v nekatolické církvi zařazuje mezi zločiny proti náboženství a jednotě církve. Mezi zločiny proti náboženství a jednotě církve totiž patří tato skutková podstata: *”Rodiče nebo kdo jsou na jejich místě, kteří dají své děti pokřtít nebo vychovat v nekatolickém náboženství, budou potrestáni nápravným nebo jiným spravedlivým trestem” (kán. 1366 CIC).*

Z výše uvedených ustanovení CIC je zřejmé, že ekumena u manželů rozdílného vyznání je jasně směřována ke katolickému pojetí manželství i formy katolického uzavření takového manželství. Navíc uzavření takového manželství závisí na dovolení katolického ordináře. Také křest a výchova dětí v takovém manželství musí být katolická. Pokud by ke křtu či výchově dětí došlo v protestantské (tj. nekatolické) církvi, je to dokonce považováno za zločin proti náboženství a jednotě církve.

Vyhlašování výsledků dialogu v závazné formě církevními autoritami

Bod 6 dokumentu Charta Oecumenica obsahuje závazek *”zkoumat, co je možné a nutné prohlásit v závazné formě církevními autoritami za výsledky dialogu”*. Tento závazek tedy směřuje k závaznému vyhlášení výsledků takového ”dialogu” církevními autoritami, tj. k vyhlášení ve formě závazné pro členy církvi. Takové pojetí je ryze katolické a vyplývá z katolického pojetí víry jakožto přijetí toho, co církevní autority vyhlásí jako závazné učení:

”Křesťané, vědomi si vlastní odpovědnosti, jsou povinni přijmout křesťanskou poslušnost, co pastýři, zastupující Krista, prohlásí jako učitelé víry nebo ustanoví jako představení církve” (kán. 212 § 1 CIC). ”Všichni věřící jsou povinni zachovávat ustanovení a rozhodnutí, které vydávají zákonní představení církve, aby předložili nauku nebo odmítli mylné názory; zvláště když je vydává papež nebo sbor biskupů” (kán. 754 CIC).

V kontrastu s tím je protestantské pojetí autority Písma, vyjádřené v zásadě Sola Scriptura. Tento závazek však není jen ryzím odrazem katolického učení o závaznosti prohlášení církevních autorit, které je zcela v rozporu s protestantským pojetím autority Písma. Pro členy církvi přináší nebezpečí spočívající v tom, že pro členy církvi by měly mít závaznost výsledky ”dialogu” mezi představiteli katolické církve a protestantů.

Závazek církvi podporovat sjednocování evropského kontinentu

V bodě 7 dokumentu Charta Oecumenica můžeme najít prohlášení: *”Církev podporuje sjednocení evropského kontinentu.”* Toto prohlášení je ryze politické. Ponecháme-li stranou skutečnost, že snaha o sjednocování evropského kontinentu ze strany katolické církve byla pro protestanty i český národ nejednou spojena s řadou perzekucí, útlaku a ztrátou na životech, je třeba si položit i otázku, zda by se církev vůbec měla písemně zavazovat k podpoře konkrétních politických uskupení, či proudů. Neblaze proslulým příkladem jednotné Evropy, spojené se supremací katolické církve, je pak v minulosti Svatá říše římská, kdy korunovace jejich císařů byla vykonávána rukou papežů.

Navíc již snaha o společnou podporu vstupu ČR do Evropské unie, která byla právě na základě dokumentu Charta Oecumenica ze strany ERC a ČBK v ČR iniciována, ukázala na nejednotné postoje v rámci samotných církví zde sdružených. Proto může být opětovně předloženo takového závazku a jeho již předem avizované podepsání ze strany církví sdružených v ERC v ČR považováno za nerespektování, či vědomého ignorování odlišného názoru.

Závazky k prohloubení společenství s židovstvím a k rozvíjení vztahů s islámem

V bodě 10 dokumentu Charta Oecumenica, nazvaném "Prohloubit společenství s židovstvím" se hovoří o našich židovských bratrech a sestřích a o hlubokém poutu křesťanské víry a židovství. Je jistě třeba odmítnout všechny formy antisemitismu a je třeba kladně ocenit, vyzdvihnout a vážit si židovského dědictví církve i jejích hebrejských kořenů. Vždyť ze Židů pochází spása, židé napsali Písmo a sám Pán Ježíš se narodil židovské matce uprostřed židovského národa. Evropa získala poprvé své křesťanské dědictví z rukou židovského rabína a misionáře, Pavla z Tarsu. Nicméně přesto nelze souhlasit s tím, že by ti Židé, kteří odmítají Ježíše Krista, byli duchovními bratry a sestrami křesťanů. Jak řekl právě Pavel, jeden z nich, jsou Bohu milí pro své Otce, ale na jejich srdci zůstává závoj, když se čte Mojžíš.

Bod 11 dokumentu Charta Oecumenica pak obsahuje závazek zintenzivnit na všech úrovních setkání křesťanů a muslimů, jakož i dialog mezi křesťanstvím a islámem. Zvláště se zde doporučují vzájemné rozhovory s muslimy o víře v jediného Boha. Přímo se zde vyjadřuje závazek: *"že se budeme spolu s muslimy podílet na společných záležitostech."* Odhlédneme-li od faktu, že tento závazek je jednostranný již z toho důvodu, že představitelé muslimů dokument Charta Oecumenica nepodepisují, je třeba podotknout, že muslimská a křesťanská víra jsou vzájemně neslučitelné.

Christologie a Trinitologie, v níž má kořeny většina křesťanských křéd, a které bylo podstatou prvních sedmi, a z hlediska protestantů pak šesti, ekumenických koncilů, od nichž se odvíjí křesťanská ortodoxie, jsou všemi muslimy odmítány. Podle muslimů Bůh nemá Syna. O pronásledování tisíců křesťanů v muslimských zemích a o výzvách v Koránu, které vybízí k zabíjení křesťanů ani nemluvě. Takový závazek nelze chápat jako projev tolerance či přátelství. Stejně tak skutečnost, že obdobný závazek není uzavřen například vůči ateistům, také neznamená žádný projev nepřátelství vůči nim. Muslimové zůstávají pro křesťany objektem misie, neboť si křesťané musí uvědomit svůj závazek a mnohdy i dluh vůči těm, kteří potřebují slyšet evangelium, muslimy nevyjímaje.

Postoj, který by ze strany křesťanů mohl vést k mylnému dojmu pravověrnosti obou náboženství, tedy křesťanství a islámu, by byl medvědí službou samotným muslimům a nutně by vedl k uzavření cesty spasení skrze Pána Ježíše Krista, pravého a jediného, vtěleného Boha.

Závěr

Jak již bylo uvedeno výše, z hlediska Kanonického práva a katechismu, resp. katolické věrouky, může mít charta smysl jen tehdy, pokud protestanti dobrovolně přistoupí na katolickou víru, přijmou dobrovolně úřad římského biskupa a požádají o společné slavení svátostí, zejména eucharistie. Společný závazek vytvořit viditelně jednotnou církev, prostou věroučných divergencí a antagonismů, je pak ze strany katolíků (nechtějí-li oni samotní porušovat své

předpisy a učení, přijaté ve formě neomylných ustanovení) možné jedině tak, že se protestantské církve přivtělí k římskokatolické církvi.

Jelikož tento závazek má být podepsán představiteli protestantských církví, v jejichž čele obvykle stojí teologicky graduovaní nebo alespoň sečtělí lidé, kteří si těchto nuancí jistě musí být dobře vědomi, nabízí se otázka, zda právě Charta Oecumenica nemůže být nahlížena jako dobrovolná žádost a účinný projev katolické víry z jejich strany.

Při vší úctě k ekumenickému dialogu, přátelství a respektu mezi jednotlivými církevními představiteli, je nutné si uvědomit historickou skutečnost, že rekatolizace protestantských církví pod heslem křesťanské jednoty, vždy byla dávným cílem katolické církve. Stejně tomu je i s jednotou evropského kontinentu pod duchovní autoritou papeže.

V souvislosti se snahami, vyjádřenými v dokumentu Charta Oecumenica, se nabízí otázka: budou představitelé protestantských církví těmi, kteří k tomuto cíli své církve svým podpisem Ekumenické charty sami nasměrují?

-----
1 Černý, P. et Graubner, J. Historie Evropských ekumenických setkání, ERC v ČR, 5. 12. 2006 (<http://www.ekumenickarada.cz/index.php?setlang=1&ID=709>)

2 "Jako římský biskup jsem si plně vědom..., že Kristus touží po plném a viditelném společenství všech těchto komunit (míněny nekatolické církve - pozn. autora)... Jsem přesvědčen o tom, že mám v této oblasti zvláštní odpovědnost spočívající především v uznávání ekumenických snah většiny křesťanských společenství a v pozornosti vůči požadavku, abych našel způsob, jak vykonávat primát... Avšak... jen z touhy pravdivě poslechnout Kristovu vůli poznávám, že jako římský biskup jsem povolán k výkonu této služby... Bez ustání se modlím k Duchu svatému... abychom mohli -samozřejmě společně- hledat formy, v nichž by se tato služba stala službou lásky uznávanou všemi zúčastněnými" in: Jan Pavel II., Ut unum sint, o ekumenickém úsilí, Zvon, 1995, str. 73

3 Filipi, P. Církev a církve, CDK, 2000, s. 166

4 Katechismus katolické církve, § 1376

5 Katechismus katolické církve, § 1378

6 Katechismus katolické církve, § 1400

7 Katechismus katolické církve, § 1401

8 Katechismus katolické církve, § 1411

9 Katechismus katolické církve, § 1419

10 viz dále uvedené citace kán. 749 § 1 a § 2 CIC

11 Katechismus katolické církve, § 890